

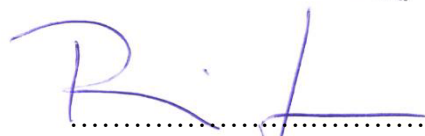
PROJEKTSZÁM:
24/34

**MOL PETROLKÉMIA ZRT. (TISZAÚJVÁROS)
OLEFIN-1, OLEFIN-2, BUTADIÉN, TARTÁLYPARK ÜZEMEK
ÉS AZ IPARTELEPI SZENNYVÍZTISZTÍTÓK
(SZVT-1, SZVT-2) TEVÉKENYSÉGÉNEK EKHE ÖTÉVES
KÖRNYEZETVÉDELMI FELÜLVIZSGÁLATA ÉS A
PROPILÉN (OLEFIN KONVERZIÓS) ÜZEM EKHE EZZEL
TÖRTÉNŐ ÖSSZEVONÁSA**

**7. KÖTET
ÉLŐVILÁG ÉS TÁJVÉDELEM**

**AZ MPK ZRT.
MEGBÍZÁSÁBÓL KÉSZÍTETTE A
SENEX
KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI KFT.**

Kothencz János
projektvezető

Perényi Gábor
ügyvezető

Budapest, 2025május 27.

A DOKUMENTÁCIÓ SZERKEZETE

Jelen dokumentum kötetei a MOL Petrolkémia Zrt. (Tiszaújváros) tiszaújvárosi telephelyére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei (jelenleg Vármegyei) Kormányhivatal által kiadott engedélyek szerint a tevékenység ötvenkénti felülvizsgálatát és ez engedélybe a Propilén (Olefin Konverziós) Üzem (*továbbiakban Propilén üzem*) engedély integrálását tartalmazzák:

- **Felülvizsgált tevékenység:** a BO/32/00493-9/2020. és BO-08/KT/04079/2020. ügyiratszámú határozat, a MOL Petrolkémia Zrt. (Tiszaújváros) által üzemeltetett Olefin-1, Olefin-2, Butadién üzemek mint monomergyártó komplex vegyiüzemek és az ipartelepi szennyvíztisztítók (Tiszaújváros) egységes környezethasználati engedélye.
- **Engedélybe integrálásra tervezett tevékenység:** BO/32/01877-30/2022. ügyiratszámú határozat, a MOL Petrolkémia Zrt. (Tiszaújváros) tiszaújvárosi telephelyén (209/1, 2059/2, 2060, 2061 és 2062/2 hrsz) Propilén (Olefin Konverziós) Üzem létesítésére vonatkozó egységes környezethasználati engedélyben engedélyezett tevékenység.”

A dokumentáció kötetei:

1. kötet	Általános (jelen kötet)
2. kötet	Technológia
3. kötet	Elérhető legjobb technika (BAT)
4. kötet	Levegővédelem
5. kötet	Zaj-és rezgésvédelem
6. kötet	Vízvédelem
7. kötet	Élővilág- és tájvédelem (jelen kötet)
8. kötet	Hulladékgazdálkodás
9. kötet	Összefoglalás

TARTALOMJEGYZÉK

1	Felülvizsgált üzemek.....	4
1.1	Élővilágvédelem.....	4
1.1.1	A telephely élővilág-védelmi leírása.....	6
1.1.2	Az ipari telephely környezetének leírása	7
1.1.3	Várható hatótényezők, hatásfolyamatok és hatásviselők.....	8
1.2	Tájvédelem.....	8
2	Létesítés alatt lévő Propilén Üzem	9
2.1	Élővilágvédelem.....	9
2.1.1	Az üzem és telephelyen belüli környezetének leírása.....	10
2.1.2	Az ipari telephely környezetének leírása	11
2.1.3	Várható hatótényezők, hatásfolyamatok és hatásviselők.....	12
2.2	Tájvédelem.....	12

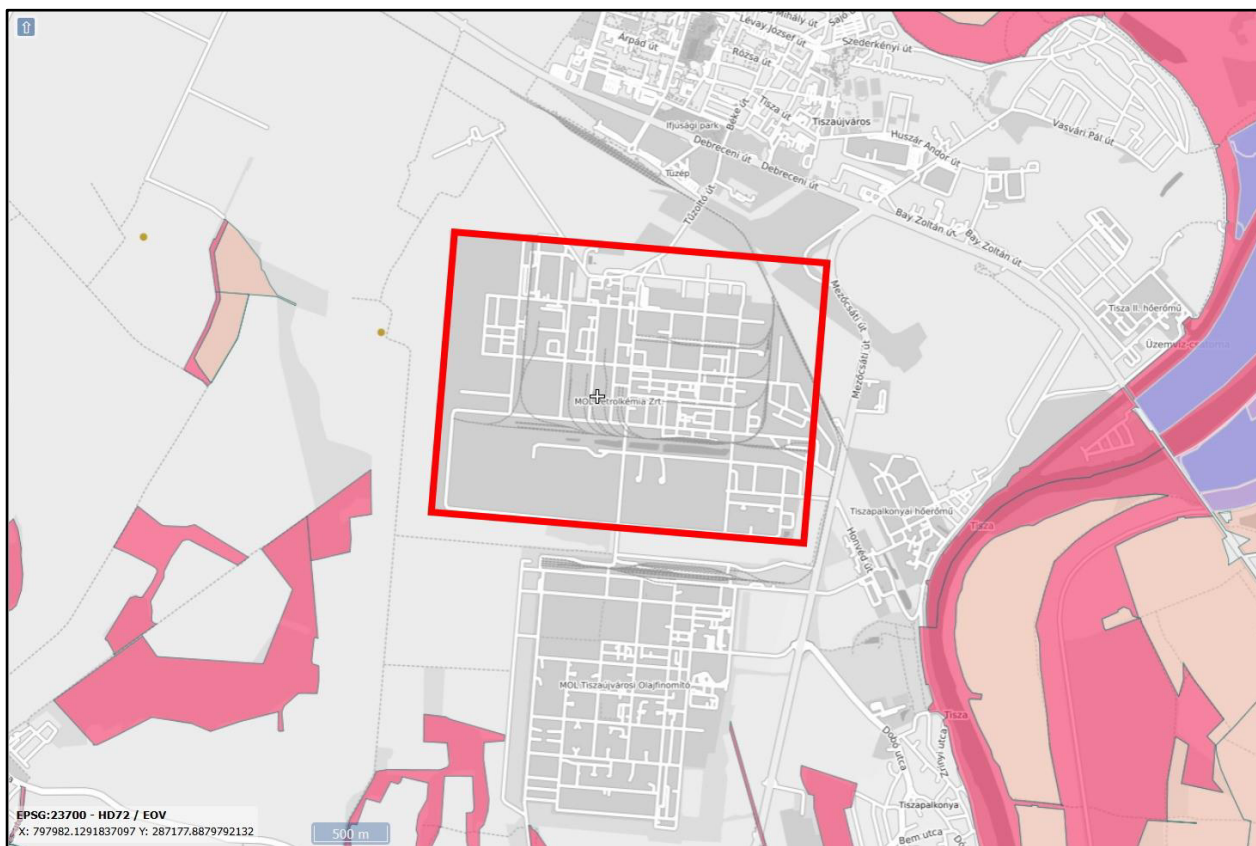
1 FELÜLVIZSGÁLT ÜZEMEK

1.1 ÉLŐVILÁGVÉDELEM

A fejezet a MOL Petrolkémia Zrt. felülvizsgált létesítményei szempontjából készült:

- Olefin-1 üzem,
- Olefin-2 üzem,
- Butadién üzem,
- Tartálpark,
- Szennyvíztisztítás (SZVT-1 és SZVT-2)

A MOL Petrolkémia Zrt. felülvizsgált létesítményeinek üzemi egységei működésének az élővilágra gyakorolt számottevő ökológiai hatása nincs. A létesítmény területén, ami egyben a jelentős mértékű hatások hatásterülete kis kiterjedésű, egymástól abiotikus felületekkel elválasztott, erősen bolygatott, degradált és mesterségesen kialakított, illetve kezelt élőhelyek találhatók, melyek védett természeti és táji értéket nem képviselnek. A legközelebbi jogi védelem alatt álló terület egy szántás alatt lévő, ex lege védettségű kunhalom, a Béla-halma nyugati irányban 440 méterre. Természetvédelmi oltalom alatt álló természetközeli élőhelyek közül legközelebb a „Tiszaújvárosi ártéri erdők” megnevezésű, HUBN22096 kódú Natura2000 terület, a létesítménytől K-re 2 km-re található. (Az alábbi ábrán megfigyelhető világos kék foltok jelölik ezeket az erdőket.)

1. ábra

A tervezési terület helye a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) interaktív térképén.

Jelmagyarázat a fenti ábrához: az egyes, TIR-ben szereplő, természetvédelmi meghatározottságú területeket különböző felületszínezés jelöli:

- rózsaszín és világosbarna: ökológiai hálózat
- kék: Natura 2000 területet..
- barna pontok: kunhalmok

Ökológiai hálózathoz tartozó területek – melyeket az alábbi ábrán rózsaszínű felületszínezés jelöl – közelebb is megtalálhatók ugyan, de a még a legközelebbi területi egységük is 290 méterre kezdődik. A létesítmény déli határa mentén NYK-i irányban húzódó Sajó-csatorna a legközelebbi természetes élőhely, mely azonban nem áll semmilyen jogi oltalom alatt.

A fejezet korábbi dokumentációk feldolgozásával és korábban szerzett terepi ismeretek alapján, az adatok ellenőrzésével, ahol szükséges aktualizálásával, készült. A természeti értékek vonatkozásában

figyelembe vettük a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény vonatkozó általános előírásait is annak szem előtt tartásával, hogy a beruházás során az általános természetvédelmi követelmények is értékelésre kerüljenek.

1.1.1 A telephely élővilág-védelmi leírása

Az üzemi épületek, utak és egyéb burkolt felületek, deponálóterületek között egymástól elszigetelt, kis kiterjedésű kezelt, taposott, néhány fajból álló gyepterületek találhatók. Fásszárú növényzet néhány üzem területéről szinte teljesen hiányzik, máshol elszórtan, alacsony számban léthatók, és vannak olyan részek, amelyek kifejezetten parkosított jelleget öltenek nagyszámú fával, bokorral. Utóbbi helyszíneken a fák egy része nem ültetett, hanem spontán jelent meg. A parkosított részeken az énekesmadarak (vörösbegy, fekete rigó, ház rozsdafarkú, házi és mezei veréb, zöldike, erdei pinty stb.) nagyobb számban költhetnek, a kisemlősök miatt ezeken a helyeken és a nagyobb gyepfelületek környékén baglyok (erdei fülesbagoly, kuvik) is megtelepedhetnek. Egyes épületek alkalmasak lehetnek fecskefajok (elsősorban a füsti fecske) fészkelésére is.

A létesítményt délről a Sajó-csatorna határolja. A csatorna partján keskeny sávban dús növényzet látható, egyik oldalán nád, majd a parton vegyes fásszárú növényzet, mint pl.: dió (*Juglans regia*), alma (*Malus domestica*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), rózsza (*Rosa sp.*), zöld juhar (*Acer negundo*), fehér és szürke nyár (*Populus alba* és *P. tremula*), kökény (*Prunus spinosa*), rózsza (*Rosa sp.*), zöld juhar (*Acer negundo*), erdei iszalag (*Clematis vitalba*), fekete bodza (*Sambucus nigra*) egybibés galagonya (*Crataegus monogyna*), és hamvas szeder fajcsoport (*Rubus caesius* agg.). Mivel telepítés nem történt, a vegyes fajkészlet azt jelzi, hogy a korábbi részűkaszálás felhagyása után a környező propagulumforrásokból betelepülni képes fajok kolonizálták a területet. A terepszintben lévő, egyedül a csatorna mentén összefüggő és kiterjedtebb gyepeket részben a már említett közönséges lágyszárú fajok alkotják.

Az állatvilág korábbi terepi megfigyelések, helyi munkatársak szóbeli közlése alapján az emberi környezethez magasfokon alkalmazkodott, nagyrészt nem védett vagy védett, de általánosan elterjedt, gyakori fajokból áll: őz (*Capreolus capreolus*), róka (*Vulpes vulpes*), mezei nyúl (*Lepus europaeus*), récefajok, a szárcsa (*Fulica atra*), a nagy kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), a ponty (*Cyprinus carpio*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a szürkegém (*Ardea cinerea*) és molnárfecske (*Delichon urbicum*). Gerinctelenek közül a poszméh (*Bombus sp.*), hétpettyes katica (*Coccinella septempunctata*), fehérpettyes álsüngőlepke (*Syntomis phegea*), sakktáblalepke (*Melanargia galathea*), kórócsiga

(*Helicella obvia*), továbbá közelebbről nem azonosított boglárkalepke és szitakötő fajokat lehetett megfigyelni.

1.1.2 Az ipari telephely környezetének leírása

Az ipartelep korábbi Tisza-ártéren létesült és közvetlen környezete is az ártér része volt. Mára teljesen átalakított, nagyrészt mezőgazdasági művelésbe vont sík terület, amelynek egy jelentős részét jelenleg ipari-kereskedelmi célokra használják, illetve a termelést segítő tevékenységeket végeznek. Természeti területek a védett területeken kívül kis számban maradtak fenn, ezek természetességi állapota közepes-gyenge és jellemzően az országos ökológiai hálózatba foglalták őket. Nagyobb telepített erdők az ipari telephelytől észak-északkeleti irányban helyezkednek el, illetve délre a MOL Logisztika telephelyét határolják véderdősávok néhány helyen. A legközelebbi jó természetességű természetes élőhely a létesítménytől kb. egy kilométerre levő Tisza-kanyarulat mentén levő ligeterdő. Az ipartelep környezetében, az alábbi, legalább 2 km-es távolságban fekvő Natura 2000-es területek találhatók meg:

- Különleges madárvédelmi területek
  - Borsodi-sík (HUBN10002),
  - Kesznyéten (HUBN10005),
  - Hortobágy (HUHN10002).
- Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek
  - Tiszaújvárosi ártéri erdők (HUBN22096),
  - Girincsi Nagy-erdő (HUBN20029),
  - Hejőmente (HUBN20030),
  - Borsodi Mezőség (HUBN20034),
  - Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069),
  - Hortobágy (HUHN20002).

Leközelebbi védett terület a Béla-halma, ami egy ex lege védettség alatt álló kunhalom az iparteleptől nyugatra. A legközelebbi országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védetté nyilvánított terület ÉK-i irányban 4 km-re található. Ez a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, mely törzskönyvi száma 232/TK/90.

1.1.3 Várható hatótényezők, hatásfolyamatok és hatásviselők

A létesítmény üzemelése során keletkező hatások védett természeti területet, Natura 2000 területet, azok élőhelyeit és élővilágát érdemben nem érik el, nincsenek rájuk hatással. A zaj- és levegős hatások mértéke az üzem területén és közvetlen szomszédságában jelentős. Ebből következik, hogy hatásviselő fajok elsősorban az üzem területén, illetve a környező mezőgazdasági művelésű területeken, valamint az ökológiai folyosóként nyilvántartott löszgyep-maradványokon élhetnek. Ezeken a helyeken természetvédelmi szempontból jelentős hatásviselő faj nem ismert, illetve a hosszú idő óta létező hatások miatt az ott élő fajok ezekhez hozzászoktak. A Sajó-csatorna élővilága természetesen potenciális hatásviselő, mivel a víztest a tisztított szennyvíz befogadója. A nem túl értékes, tág tűrésű fajokból álló, de stabil életközösségben tömeges pusztulásról nincs információ, a vízminőség ellenőrzés eredményei azt támasztják alá, hogy erre üzemszerű működés esetén nem is kell számítani.

Összességében megállapítható, hogy az MPK tevékenysége nincs számottevő hatással az élővilágra.

1.2 TÁJVÉDELEM

A létesítménynek helyet adó kistáj igen hosszú idő óta és jelentős mértékben antropogén hatások alatt áll, így a tájra hajdan jellemző, eredeti, vagy ahhoz hasonló táji adottságokat mára csak az üzemtől nagyobb távolságban elhelyezkedő természetvédelmi besorolású területeken találhatjuk meg. A tájhasználat a létesítmény környezetében évtizedek óta változatlan, a létesítmény területén pedig hosszú idő óta ugyanaz (komplex ipari) tevékenység folyik. Egyedi tájérték az ipari övezetben nincs, tájképvédelmi övezet az iparterülettől nagy távolságban húzódik.

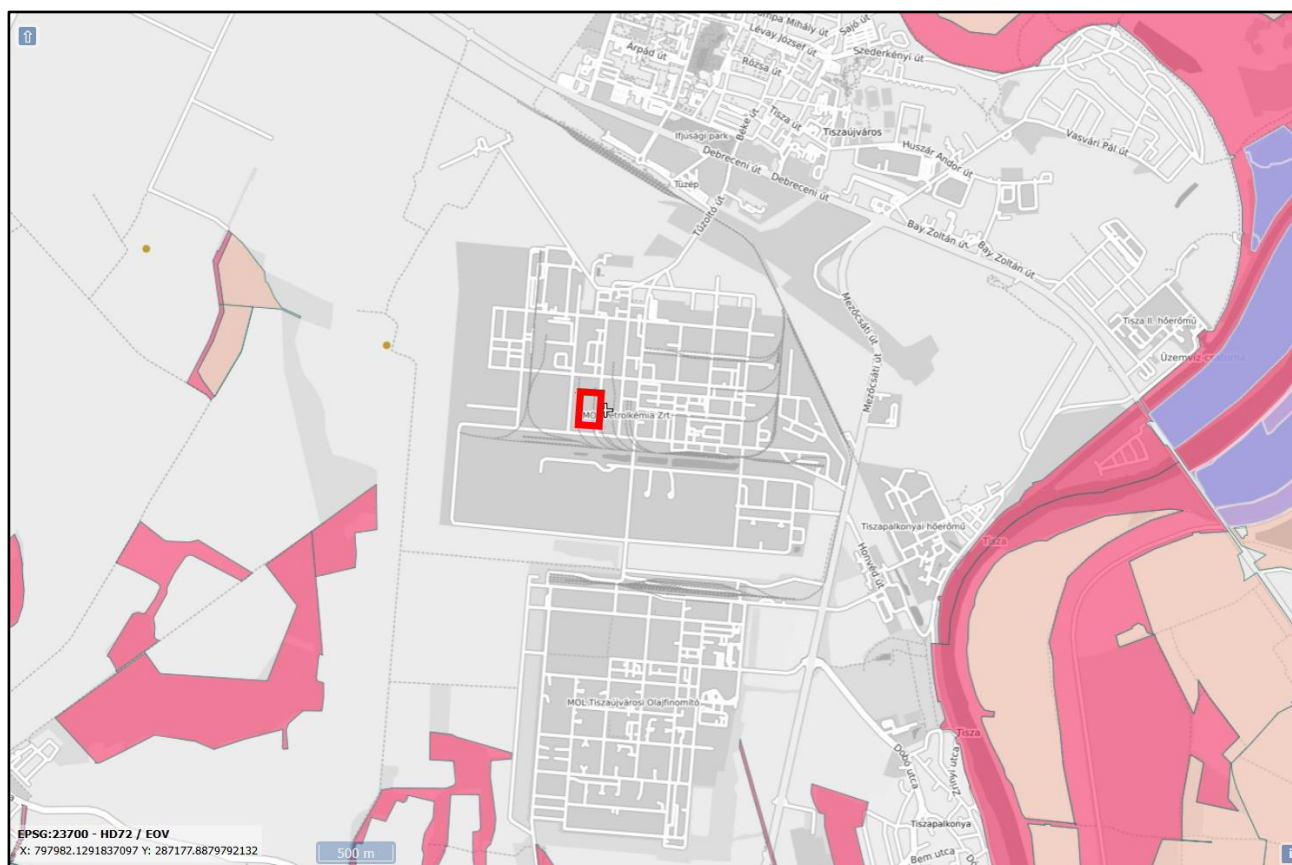
Mindezek alapján az üzem üzemelésének tájvédelmi következménye nincs.

2 LÉTESÍTÉS ALATT LÉVŐ PROPILÉN ÜZEM

2.1 ÉLŐVILÁGVÉDELEM

Az Olefin Konverziós Üzem működésének az élővilágra gyakorolt számottevő ökológiai hatása nincs, az üzem meglévő, zárt iparterületen belül helyezkedik el. Az üzemi területen és a szűk hatásterületen erősen bolygatott, degradált és mesterségesen kialakított, illetve kezelt élőhelyek találhatók, melyek védett természeti és táji értéket nem képviselnek. A legközelebbi jogi védelem alatt álló terület egy szántás alatt lévő, ex lege védettségű kunhalom, a Béla-halma nyugati irányban 1450 méterre. Természetvédelmi oltalom alatt álló természetközeli élőhelyek közül legközelebb a „Tiszaújvárosi ártéri erdők” megnevezésű, HUBN22096 kódú Natura2000 terület, az üzemtől K-re 3,65 km-re található. (Az alábbi ábrán megfigyelhető világos kék foltok jelölik ezeket az erdőket.)

2. ábra

A tervezési terület helye a Természetvédelmi Információs Rendszer (TIR) interaktív térképén.

Jelmagyarázat a fenti ábrához: az egyes, TIR-ben szereplő, természetvédelmi meghatározottságú területeket különböző felületszínezés jelöli:

- rózsaszín és világosbarna: ökológiai hálózat
- kék: Natura 2000 területet
- barna pontok: kunhalmok

Ökológiai hálózathoz tartozó területek – melyeket az alábbi ábrán rózsaszínű felületszínezés jelöl – közelebb is megtalálhatók ugyan, de a még a legközelebbi területi egységük is 1,4 km-re kezdődik. Az alig 100 m-re délre, NYK-i irányban húzódó Sajó-csatorna a legközelebbi természetes élőhely, mely azonban nem áll semmilyen jogi oltalom alatt.

A gyártás során a létesítmény nem bocsát ki olyan folyékony vagy légnemű szennyeződést, melynek az üzemén kívüli, vad élővilágra a jelenleg ismert módszerekkel kimutatható hatása lenne. Az üzemi területen, ahol a légnemű szennyező források hatása a legerőteljesebb lesz, sem lesz érzékelhető káros hatás.

A természeti értékek vonatkozásában figyelembe vettük a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény vonatkozó általános előírásait is annak szem előtt tartásával, hogy a beruházás során az általános természetvédelmi követelmények is értékelésre kerüljenek.

2.1.1 Az üzem és telephelyen belüli környezetének leírása

Az üzemi épületek, utak és egyéb burkolt felületek, deponálóterületek között egymástól elszigetelt, kis kiterjedésű kezelt, taposott, hiányos gyepterületek találhatók. Fák (egy kivétellel) nem élnek a szűkebb üzemi területen. Ezen az élőhelyen állandó élővilág nem tud megtelepedni.

Az ipartelep nagy része mesterséges felszínből áll, illetve kisebb, egymástól elszigetelt, taposott gypfelületekből. A teljes iparterületet egy északi és egy déli részre osztja a Sajó-csatorna.

A tervezési területtől 100 méterre húzódó csatorna partján keskeny sávban dús növényzet látható, egyik oldalán nád, majd a parton vegyes fásszárú növényzet, mint pl.: dió (*Juglans regia*), alma (*Malus domestica*), fehér akác (*Robinia pseudoacacia*), rózsza (*Rosa sp.*), zöld juhar (*Acer negundo*), kökény (*Prunus spinosa*). Mivel telepítés nem történt, a vegyes fajkészlet azt jelzi, hogy a korábbi részűkaszás felhagyása után a környező propagulumforrásokból betelepülni képes fajok kolonizálták a területet. A terepszintben lévő, egyedül a csatorna mentén összefüggő és kiterjedtebb gyepeket részben a már említett közönséges lágyszárú fajok alkotják.

Az állatvilág korábbi terepi megfigyelések, helyi munkatársak szóbeli közlése alapján az emberi környezethez magasfokon alkalmazkodott, nagyrészt nem védett vagy védett, de általánosan elterjedt, gyakori fajokból áll: őz (*Capreolus capreolus*), róka (*Vulpes vulpes*), mezei nyúl (*Lepus europaeus*), récefajok, a szárcsa (*Fulica atra*), a nagy kárókatona (*Phalacrocorax carbo*), a ponty (*Cyprinus carpio*), az ezüstkárász (*Carassius gibelio*), a szürkegém (*Ardea cinerea*) és molnárfecske (*Delichon urbicum*). Gerinctelenek közül a katica, a poszméh (*Bombus sp.*), kórócsiga és különböző szitakötőfajok (*Odonata sp.*) találhatóak meg az iparterületen.

E fajok jelenléte alapvetően a Sajó-csatornának köszönhető, valamint annak, hogy a csatorna az ipartelep keleti és nyugati vége közötti ökológiai folyosóként funkcionál, összekötve a kiterjedt iparterület körüli szántókat, gyepeket egymással. Továbbá, a csatornától délre lévő iparterületi egységek kevésbé intenzíven beépítettek, azok között kiterjedt gyepek, állatok számára átjárható területsávok, foltok találhatók.

2.1.2 Az ipari telephely környezetének leírása

Az ipartelep korábbi Tisza-ártéren létesült és közvetlen környezete is az ártér része volt. Mára teljesen átalakított, nagyrészt mezőgazdasági művelésbe vont sík terület, amelynek egy jelentős részét jelenleg ipari-kereskedelmi célokra használják, illetve a termelést segítő tevékenységeket végeznek. Természeti területek a védett területeken kívül kis számban maradtak fenn, ezek természetességi állapota közepes-gyenge és jellemzően az országos ökológiai hálózatba foglalták őket. Nagyobb telepített erdők az ipari telephelytől észak-északkeleti irányban helyezkednek el, illetve délre a MOL Logisztika telephelyét határolják véderdősávok néhány helyen.

Az ipartelep környezetében, de minden esetben legalább 2,5 km távolságra található Natura 2000-es területek nevei és kódjai:

- Különleges madárvédelmi területek
  - Borsodi-sík (HUBN10002),
  - Kesznyéten (HUBN10005),
  - Hortobágy (HUHN10002).
- Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek
  - Tiszaújvárosi ártéri erdők (HUBN22096),
  - Girinci Nagy-erdő (HUBN20029),

- Hejőmente (HUBN20030),
- Borsodi Mezőség (HUBN20034),
- Kesznyéteni Sajó-öböl (HUBN20069),
- Hortobágy (HUHN20002).

Leközelebbi védett terület a Béla-halma, ami egy ex lege védettség alatt álló kunhalom az iparteleptől néhány 100 méterre nyugatra. A legközelebbi országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védetté nyilvánított terület ÉK-i irányban 4 km-re található. Ez a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet, mely törzskönyvi száma 232/TK/90.

2.1.3 Várható hatótényezők, hatásfolyamatok és hatásviselők

A zaj- és levegős hatások mértéke az üzem területén és közvetlen szomszédságában jelentős. Mivel több mint 800 méterre minden irányból más üzemi terület veszi körbe a vizsgált objektumot, a hatásterületen természetvédelmi szempontból jelentős hatásviselő élőhely vagy faj nem él. Utóbbiak szempontjából az objektum működése semleges hatású.

2.2 TÁJVÉDELEM

Az üzemet magába foglaló kistáj igen hosszú idő óta és jelentős mértékben antropogén hatások alatt áll, így a tájra hajdan jellemző, eredeti, vagy ahhoz hasonló táji adottságokat mára csak az üzemtől nagyobb távolságban elhelyezkedő természetvédelmi besorolású területeken találhatjuk meg. A tájhasználat az üzem környezetében évtizedek óta változatlan, az üzem pedig ipari területen helyezkedik el. Egyedi tájérték az ipari övezetben nincs, tájképvédelmi övezet az iparterülettől nagy távolságban húzódik.

Az új üzem környezetében lévő magas létesítmények miatt az a tájképből sem jellegében, sem magasságával nem fog kitűnni.

Mindezek alapján az üzem üzemelésének tájvédelmi következménye nincs.